

Spúšť

Príbehy o láske
a nenávisti

„Kedy nás už
prestanú vraždiť?“

Marek Hudec

absynt
prekliati/reportéri

absynt

Marek Hudec: Spúšť

Príbehy o láske a nenávisti

v mojich žilách
tvoja krv
povedz mi prosím ťa
ako by som asi
mohla zabudnúť

rupi kaur: mlieko a med

Napísanie knihy z verejných zdrojov podporil
formou štipendia Fond na podporu umenia.
Publikáciu z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.

u. fond
na podporu
umenia

Kniha vyšla s finančnou podporou
Veľvyslanectva Holandského kráľovstva
na Slovensku.

Kingdom of the Netherlands

Copyright © Marek Hudec, 2024
Cover Photo © Dorota Holubová
Design & Layout © Pavlína S. Morháčová
ISBN 978-80-8203-514-1

Želal by som si, aby som túto knihu vôbec nemusel napísať. Ak sa však násilie voči menšinám systematicky a znepokojujúco stupňuje, zdá sa mi nesmierne dôležité pozrieť sa na jeho možné spoločenské príčiny a zmapovať, ako nás môže ovplyvniť do budúcnosti. Som totiž presvedčený, že vražda Juraja a Matúša bola len vrcholkom ladovca. Nemali by sme na nich zabudnúť, a hoci na jednej strane vystavovanie sa bolestivej minulosti môže byť katarzné a verím, že pre mnohých takým aj bude, nemusí to byť čítanie príjemné. Aj preto pokladám za dôležité upozorniť, že v knihe sa okrem iného nachádzajú aj podrobné popisy noci teroristického útoku pred Teplárne z niekoľkých perspektív, ďalších násilných trestných činov, šikany, surové obrazy z miesta činu, citácie z vrahovho manifestu či pohľad do jeho súkromia a myšlienok. Kniha sa tiež zaoberá duševnými problémami a rôznymi štádiami vyrovnávania sa s traumou.

V prípade, ak by ste potrebovali pomoc s procesom svojho prijatia alebo poradenstvo pri psychických ťažkostiach, môžete sa obrátiť na:

InPoradňa

inporadna.sk

Prizma Košice

prizma-kosice.sk

Nie ste v tom samy!

Nie ste v tom sami!

Prvá část

Tiger king

Únava zo samoty. Z izolácie. Z celej tej nekonečnej covidovej pandémie. Aj v tomto duchu sa nieslo lepkavé leto 2022. Choroba mutovala do čoraz miernejších foriem, rúška a respirátory zostali v zabudnutí – mali sa stať už len hmatateľným svedectvom niekoľko rokov trvajúcej globálnej krízy. Všetci prahli po dovolenkách v zahraničí, no hlavne po osobných stretnutiach. A hoci horúčavy dosahovali rekordné čísla, voľné miesto na terasách podnikov v centre mesta by ste našli len ťažko. Nočný život v Bratislave v tom období pripomínal prímorské letoviská. Tropické teploty, tielka, košele, kraťasy, šľapky a drinky v dobrej spoločnosti. Bolo to však aj leto nových priateľstiev.

Niko Čižmár a Juraj Herák patrili k barmanom Teplárne, nenápadného podniku pre LGBTI+ ľudí, ktorý na úzkej strmej ulici pod hradom nevzbudzoval veľa nežiadanej pozornosti. Maličký a sympatický priestor s priateľskou atmosférou dovtedy nezažil žiadne vážne prejavy násillia. Hoci atmosféra v krajine mala veľmi ďaleko k všeobecnému prijatiu rôznych sexuálnych a rodových identít, postretli ho iba mikroagresie: ktosi odlúpol dúhové nálepky zo vstupných dverí, niekto dačo pokrikoval, prechádzajúc

okolo vchodu. Kto však počas tých horúcich letných dní chcel, mohol tu nájsť nové priateľstvá.

Niko si spomína, že rôzne menšie skupinky, ktoré sem chodili pravidelne, no dovtedy sa medzi sebou veľmi nerozprávali, sa v lete spojili do jednej väčšej.

Bolo bežné, že popoludní dostal správu: *Ideš dnes do Teplárne?* No aj keby ju nedostal, stačilo sa iba prejsť okolo, aby stretol niekoho z mnohých známych alebo štamgastov.

Priestor sa zaplnil rozhovormi, prvú polhodinu sa pila kávička, potom sa počúvala hudba, niekto sa učil twerkovať, voľakto hral spoločenské hry. Do desiatej sa pomaly všetci pozbierali a kto mal chuť, po niekoľkých drinkoch v Teplárni pokračoval v zábave na neďalekej gej diskotéke Apollon, kde skupina často zostala až do záverečnej.

Vo všedné dni si v Teplárni vždy vystačil jeden čašník alebo čašníčka. V podniku bolo iba pár stolov, práce teda nebolo až tak veľa. Druhý človek pribudol len počas rušných víkendových večerov. Ku koncu leta sa za barom zamestnal aj Matúš Horváth, výrazná postava komunity, ktorá sa tu sformovala počas posledných týždňov. Po ťažkom rozcho-
de v lete sa hľadal a kvitol.

Matúš pochádzal z bratislavskej Vrakune a vtipy sa z neho sypali každých päť minút. O obľúbených témach diskutoval so zápalom, hoci cesta k pointe jeho myšlienok bola často kľukatá. Aj jeho výzor mohol pôsobiť komicky, kamaráti ho prirovnávali k hlavnému hrdinovi populárneho dokumentu Tiger King z produkcie Netflixu. V lete vymenil jednoduchšiu kombináciu džínsov a mikín za excentrickejšie outfity: začal nosiť kožené popruhy, na krku korále, na chrbte mu povievali rozopnuté košeľe, vpredu vyzývavo odhalená bledá hrud'. Keď kamsi prišiel, bola ho plná miestnosť.

Matúš si vytvoril špeciálny vzťah k maskotke podniku, hlave kaderníckej figuríny, ktorá od návštevníkov a návštevníčok dostala meno Zdena. Zo sekáčov jej Matúš nosil rôzne doplnky, čiapky, okuliare, vďaka čomu bola Zdena zakaždým iná. Prezývku Tiger King získal Matúš aj vďaka brigáde v obchode s rôznymi drobnosťami dánskej značky Flying Tiger. Nebol pozorný len k Zdene, z práce stále nosil kamarátom i kamarátkam darčeky. Raz ho v tomto obchode navštívila aj kamoška Nikola, ktorá hľadala dekorácie na romantický piknik pre svoju partnerku. Matúš jej pripravil perfektné divadielko. Imitujúc dokonalého zamestnanca, plnil jej košík každou zbytočnosťou, aká mu prišla pod ruku. „Pani, ešte toto nezabudnite, vezmite si ešte aj toto!“

V Teplárni za barom ste mohli stretnúť aj Andreja. S Matúšom sa mu robilo veľmi dobre. Vnímal ho ako žoviálneho človeka plného entuziazmu. Možno to bolo tým, že tu robil ešte len krátko. Pôsobil motivovane a chcel urobiť dobrý dojem, no zrejme ho to aj bavilo, pretože poháre po zákazníkoch pozbieral aj mimo zmeny. Andrej s Matúšom boli spolu aj v utorok 11. októbra. V ten deň haproval stroj na ľad a Andrej sa ho pokúšal spojzdať. Keďže v bare mali tvrdú vodu, majiteľ podniku Roman mu poradil, nech do stroja naleje ocot. Andrej si vzal jeho radu k srdcu a vpusťtil dnu celý liter. Keď potom skúšal ocot vypustiť do umývadla, rozlial sa mu po dlážke. Hoci ju niekoľkokrát umyl, ostrý zápach sa v podniku držal ešte zopár hodín. Matúš sa mu snažil pomôcť, drhli zem aj krátko po záverečnej. Na rohu Zámockej sa objali. Andrej nemohol tušiť, že sa vidia naposledy.

Niko Čižmár sa s Matúšom spoznal už dávnejšie. Stretli sa pred vchodom klubu Fuga a Niko nadobudol pocit, že za polhodinu si vypočul väčšinu Matúšovho života. Mlel tak rýchlo, že niektorí mali problém rozumieť, čo hovorí. Pôso-bil naňho ako bezproblémový inteligentný človek, ktorý je vždy plný radosti a ľahkosti. Nikovi sa však zdalo, že za tým všetkým ukrýva veľa bolesti zo zraňujúcich spomienok.

Okrem toho, že sa počas posledného leta trochu uvoľ-nil, začal ho priťahovať aj aktivizmus. Chcel byť konečne viac sám sebou, chcel sa zapojiť. V to leto prvý raz navští-vil bratislavský Pride a hneď sa zapojil aj do príprav, keď organizačnému tímu pomáhal pri prevoze rôznych potrieb na námestie. Skúšal veci, na aké by si predtým netrúfol.

V Teplárni bolo niekedy ťažké osloviť nových ľudí. Mnohí a mnohé sa po skúsenostiach s neprijatím hanbili rozprávať s cudzími a bojovali so strachom, že sa znovu stretnú s neprijatím. Ak Matúš videl niekoho osamelo po-stávať pri lavičke, nemal problém nadviazať kontakt. Keď bol za barom, a stal sa tak zároveň aj kráľom hudobného playlistu, návštevnictvo dráždil zvláštnou elektronickou hudbou, ktorá znela, akoby ju náhodne zložilo nejaké ázij-ské dieťa – dopĺňali ju totiž vokály pripomínajúce sklad-by z anime seriálov. Andrej spomína, že Matúš mal rád aj bizarné počiny českej a slovenskej hudobnej scény. Obaja poznali všetky texty rapovej dvojice Čokovoko. „Mám ráda cigarety, ktorý voní jak podpaží mý tety, mám ráda rap, je pro mě víc než Johnny Depp.“

Jeho spolubývajúci David Vallner ho opisuje ako šaša alebo škriatka, ktorý veľmi rád flirtoval. Spojil ich zmysel pre šia-lený humor. Mali spoločné videohry aj bielidlo; Matúš totiž nosil vlasy žlté i zelené. Rýchlo si ho obľúbili obe Davidove

mačky. Po výplate spolu chodili na oslavné večere do McDonaldu, po večeroch kvasili pred telkou, najmä keď Netflix naraz zverejnil všetky epizódy anime seriálu Neon Genesis Evangelion alebo keď objavili Adventure Time.

David sa zasníva pri spomienke na krátky románik s Tiger Kingom: „Rok predtým, ako sa ku mne nastahoval, sme spolu asi dva týždne chodili, no nedopadlo to dobre, ja som na vzťah s ním nebol pripravený.“ Na jeseň z Davidovho bytu odchádzal kamarát a Matúš si v tom čase hľadal nové ubytovanie. Keďže prežíval len s obmedzeným rozpočtom, David mu znížil nájom. A hoci domáci stále cítil, že Matúša priťahuje, a občas rozmýšľal, že by sa medzi nimi mohlo niečo stať, čakal, kým si uprace hlavu. Bral ho skôr ako mladšieho brata.

V čase sťahovania sa Matúš cítil trochu vyhorený zo školy. Študoval sinológiu a obával sa, či sa dokáže s týmto odborom uplatniť. Na vysokú školu šiel z elektrotechnickej priemyslovky a vybral si filozofickú fakultu, lebo sa chcel venovať niečomu hlbšiemu. Nad knihami však nedokázal obsedieť, štúdium nebolo nič preňho. Jeho plánom bolo dokončiť bakalársky stupeň a potom skúsiť nejaký iný životný smer. Hovorieval, že by možno aspoň na čas zakotvil na príjemnom teplom miestečku v nejakej korporácii. Záverečnú prácu písal aj počas brigád v Teplárni, požiadal si o odklad odovzdania, aby sa nemusel príliš stresovať. Často rozprával o Španielsku, rozmýšľal, že by sa odsťahoval na slnečnú pláž. Možno ho inšpiroval Niko, ktorý v Teplárni nezriedka robil reklamu Barcelone a s Matúšom, kamarátkou Ivou a Jurajom Herákom sa zvykli baviť o tom, že by si tam našli nejaké spoločné bývanie. Skrátka sa hľadal.

S ďalšou kamarátkou Luciou zas snívali o spoločnej ceste do Ázie. Poznali sa zo školy, kde Lucia študovala japončinu. Radi žartovali, že keď sa vyberú do Číny, v ktorej vládnu komunisti, nevelmi priateľskí ku kvír ľuďom, budú predstierať, že sú pár. Spolu rozoberali aj systém znakového písma, ktoré sa medzi oboma jazykmi výrazne líšilo. V japončine cudzincovi stačilo poznať význam pár tisíc znakov, v čínštine to bolo oveľa zložitejšie. Matúš tvrdil, že by Číne prospelo, keby sa rozdelila a jednotlivé regióny by sa viac osamostatnili. Obrovská krajina by fungovala podobne ako Spojené štáty americké.

Daniel Kňazík, ďalší čašník z Teplárne, sa s Matúšom zoznámil pred pár rokmi. Stretli sa najprv na rande, spoznávali sa v uličkách pod bratislavským hradom. Neskôr sa skamarátili a začali spolu drviť bojovú videohru League of Legends. Boli to alko aj nealko kamaráti, čo znamená, že sa dokázali skvele zabaviť na ilegálnej technopárty v opustenej škole v Budapešti, ale vedeli preberať aj seriózne spoločenské témy. S Matúšom sa dalo dobre rozprávať o mužoch, o obliekaní aj o mačkách. Hoci na parkete občas pôsobil komicky, v klube sa vždy dokázal uvoľniť. Danielovi v práci pripadal trochu nemotorný, tu niečo vylial, tam sa zakecal, zabudol sa a polhodinu niekoho neobslúžil. Z každej šlamastiky však dokázal vyklučkovať vďaka svojmu priateľskému a trochu teatrálnemu vystupovaniu.

Matúš sa identifikoval ako bisexuál, no v posledných mesiacoch sa objavoval skôr ako gej. V lete 2022 stretol počas jedného večera v Teplárni Martina Klimenta, ktorý pracoval pre bratislavský Pride. „Poznám ťa,“ oslovil staršieho muža, ktorý mu odpovedal so šibalským úsmevom: „Aj ja

ťa poznám.“ Matúš Martinovi pripomenul, že keď sa pred rokom stretli prvý raz, rozprávali sa spolu tri hodiny. Chcel mu tým naznačiť, že si dobre rozumeli, a následne mu počas večera päťkrát nenápadne pripomenul, že je už single, a teda otvorený možnosti randiť. Zaujímal sa o Martinovu prácu, hovoril o svojej škole a že má slobodné obdobie. Po rozhovore sa Matúš spýtal: „Čo teraz? Napíšeme si na Grindr alebo si ma nájdeš na Instagrame?“

Martin sa záhadne a zdanlivo odmietavo rozlúčil so slovami, že nejaké internetové vypisovania riešiť nemieni, no v skutočnosti sa mu plánoval ozvať.

„Píšem ti teda cez Instagram, Grinder nemám rád,“ napísal mu neskôr na sociálnej sieti. Odvtedy si začali dohadovať rande. Martin spomína, že Matúš veľa rozprával, niekedy bol až nezastaviteľný a o neprijemných veciach zo svojho života hovoril s úsmevom, aby im dodal trochu ľahkosti. Najprv sa stretávali v podnikoch a neskôr, keď zatúžili po samote, čoraz častejšie u Martina doma. Matúš mu neustále posielal nejaké memečka. „Rozumiem tak jednému percentu z toho, čo mi posieľaš,“ reagoval Martin.

„Môžem ti ich aj tak posieľať?“

„Pokojne, ale nebuď našťvaný, ak ti na ne nedám žiadnu spätnú väzbu.“

Keďže bol Matúš mladší, Martin si spočiatku myslel, že jeho nová známosť bude o niektorých problémoch uvažovať povrchno. Nebola to však pravda. Tvrdil, že terapia Matúšovi významne pomáhala v tom, aby sa o seba viac staral. Bol hrdý, že na ňu chodí. „A on mne zas pomohol posilniť si sebadôveru,“ vraví Martin po čase. „V tom období som sa trochu strácal vo vzťahoch, určite to poznáte, prídu sklamanie a človek začne o sebe pochybovať, spytuje sa, čo spravil zle. Pri Matúšovi som absolvoval terapiu,

naučil ma byť viac otvoreným. Keď mal niekoho rád, ten človek to vedel a cítil.“

Ich vzťah sa skončil asi po mesiaci. Na diaľku. Martin šiel na dovolenku na Sicíliu, Matúš na víkend do Budapešti. Hoci nemali otvorený vzťah, začali spolu chodiť s dohodou, že sa nebudú obmedzovať a úprimne si povedia, keby cítili príťažlivosť k niekomu inému. Keď však Matúš začal v Maďarsku flirtovať s inými mužmi, Martin to neuniesol a dramaticky ich známosť ukončil. Ich posledné správy neboli veľmi pozitívne a Martin ho plánoval po čase navštíviť počas služby v Teplárni a porozprávať sa s ním. Už to však nestihol. Matúšove kamarátky ale Martinovi po pohrebe povedali, že Matúša ich rozchod veľmi nezasiahol. Spätne to Martin vníma ako krátku, no intenzívnu epizódu. Matúš počas týždňov, keď boli spolu, pôsobil zraniteľne. Akoby hľadal bezpečie, akoby sa potreboval vyrozprávať z mnohých vecí, ktoré ho trápili. Pýtal sa na možnosti stabilnejšej práce a Martin mu dával tipy na rôzne korporlačné firmy, s ktorými mali jeho známi a známe dobré skúsenosti. Napokon dodáva: „Keď sa odohral útok pred Teplárňou, nemal som pocit, že by som niečo nedokončil. Bolo mi skôr ľúto jeho života.“

Vykričať si pľúca: Začiatok

Cestoval som do Svätého Jura za kamarátmi, ktorých som už dlho nevidel. Skupina mojich spolužiakov a spolužiačok z vysokej školy mala pri náročných povolaniach dlho problém nájsť spoločný termín. Vo vlaku som počúval techno mix a scrolloval správy na mobile. Bola streda 12. októbra:

„Teploty na našom území sa dnes držali v príjemnom intervale trinásť až devätnásť stupňov Celzia. Nastávajúca noc bude väčšinou polojasná, v nižších polohách rátajte s hmlou, postupne s nízkou oblačnosťou, do rána sa ochladí na deväť až štyri stupne Celzia a výnimočne môže slabo mrholiť...“

„PCR testy odhalili v utorok na Slovensku 509 nových prípadov nákazy koronavírusom. Laboratóriá vyhodnotili 1 740 vzoriek a pozitivita dosiahla 29,25 percenta...“

„Počet nových prípadov ochorenia COVID-19 celkovo počas ostatného týždňa celosvetovo stúpol o približne 55 percent. Úmrtnosť však zostala stabilná...“

„Britský premiér Boris Johnson sa v stredu ospravedlnil za to, že sa počas lockdownu zúčastnil na večierku v záhrade svojho úradu na Downing Street 10...“

„Bruce Willis predal práva na svoju tvár...“

Po dlhom čase som sa cítil oslobodený od stresu. Ako produkčný na voľnej nohe som si musel starostlivo plánovať čas, aby som dokázal stíhať rôznorodé aktivity pre niekoľko občianskych združení, s ktorými som spolupracoval. Konečne sa stratila aj hrozba neustáleho zásahu karanténnych opatrení do organizácie podujatí. Zároveň som cítil vzrušenie z divadelnej hry, ktorej scenár som napísal spolu s kolegom Andrejom Kurucom a ktorej premiéra sa blížila. Na základe rozhovorov s niekoľkými HIV pozitívnymi ľuďmi sme sa snažili zachytiť ich súčasné problémy. Skúšky s hercami a herečkou sa blížili do finále a ja som mal pocit dobre odvedenej práce.

Pri dverách podkrovného bytu v centre Svätého Jura som sa zvitál s hostiteľkou večierka. Sedel som v pološere pod oknom s výhľadom na lesnaté kopce. Vonku sa zotmelo a z okna som videl, ako na vrškoch blikajú bludné svetlá. Postrehol som na sebe, aký som uvoľnený a ako nenútene strúham jeden vtíp za druhým. Stihol som vypiť len jeden pohár vína, no už si nepamätám, ako sme sa dozvedeli o streľbe na Zámočkej ulici. Povedala nám o nej jedna z kamarátok v kruhu okolo stola s občerstvením? Alebo som si šokovane všimol na mobile niekoľko neprijatých hovorov? A možno som si otvoril Instagram a našiel správy s otázkou: Si v poriadku?

Pamäť mi v tomto bode zlyháva. No viem, že som scrolloval ďalej a prepadával sa hlbšie do seba. Keď ma niekto v miestnosti oslovil, zrazu som mal sucho v hrdle a nevedel som odpovedať. Bol som otrasený, moja myseľ pracovala na plné obrátky, lietala stovkami smerov, nedokázal som sa sústrediť a po chvíli som sa ospravedlnil. Potrebujem byť sám, povedal som a rozpačito sa rozlúčil. Kráčajúc tmavou ulicou malomesta smerom k vlakovej

stanici sa ma čoraz väčšmi zmocňovala panika a skenoval som každého náhodného okoloidúceho i okoloidúcu. Som v bezpečí? Informácie boli síce spočiatku kusé, no akosi intuitívne som sa už začal báť, že dôvodom streľby mohla byť nenávisť, rozšievanie teroru. Na druhej strane som sa ešte viac desil toho, že by sme sa jej skutočné dôvody nikdy nedozvedeli alebo že by boli z nejakých dôvodov zamlčované. A hoci neboli známe ani mená obetí, bolo veľmi pravdepodobné, že patrili niekomu, koho som poznal.

Niekoľko výstrelov

Nakrúcanie nového seriálu *Dunaj* malo pokračovať vo vnútrobloku internátov na Svoradovej ulici, kde žije mnoho študentov a študentiek umeleckej školy. Príbeh seriálu sa odohráva v tridsiatych rokoch minulého storočia, keď na území Slovenska silnela nenávisťná propaganda proti Židom, s ktorou sa postavy vyrovnávajú rôznym spôsobom.

Režisér Peter Hoferica zaparkoval spolu s inými členmi štábu v hoteli Falkensteiner neďaleko hradného kopca a cestou na miesto nakrúcania sa pristavil na autobusovej zastávke pri hlavnej ceste, ktorá bola stále lemovaná sviečkami. Len pred pár dňami sa tu odohrala hrozná tragédia, keď vodič pod vplyvom alkoholu v rýchlosti stotridsať kilometrov za hodinu vyletel z cesty a narazil do hlúčika ľudí čakajúcich na autobus. O život prišlo päť osôb a incident opäť otvoril otázku tolerancie alkoholu za volantom. Pohľad na miesto nehody Petra rozrušil, bežne na zastávke stávalo mnoho študentov a študentiek, sám školu skončil len nedávno. V ten večer sa navyše chystal nakrúcať dramatickú scénu. Postavu klaviristky v predchádzajúcom obraze znásilnil riaditeľ obchodného domu Dunaj, hlavný záporný charakter seriálu. Klaviristka sa rozhodla vziať si život a vyskočila z okna. Vnútroblok internátov mal stvárniť zadný vchod obchodného domu, pri ktorom nájdú jej

doráňané telo. V scéne sprevádzanej pohľadmi šokovaných okoloidúcich, ale aj novinárov a novinárka mala prísť sanitka a odviezť jej telo preč.

Počas prípravy scény zrazu členovia a členky štábu začuli niekoľko výstrelov, ktoré ich zmiatli. Nepatrili k produkcii a prichádzali zblízka, možno z niektorej z vedľajších ulíc? Štábu sa zdalo, že výstrelov bolo priveľa na streľbu zo zbrane a príliš málo na ohňostroj. Režisér hneď poslal niekoľko produkčných, aby situáciu skontrolovali. „Choďte to zastaviť, nech nás nerušia!“ zadal pokyn, nakrúcanie si totiž vyžadovalo ticho a sústredenosť. O pár minút neskôr im však nad hlavou začal krúžiť policajný vrtuľník a produkční sa vrátili úplne bledí a takmer nemí.

„Na Zámockej sa strieľalo, páchatel' je na úteku a všetko obkolesili policajti,“ oznámili. Štáb sa rozhodol uzavrieť vnútroblok a snažil sa prekonať šok. Niektorým z jeho členov napadlo, že motívom streľby by mohli byť nejaké mafiánske vybavovania si účtov, aké Slovensko zažilo v deväťdesiatych rokoch. Peter si spomína, ako sa v nervozite obrátil na svojho kamaráta geja, tiež člena štábu, a pokúsil sa zažartovať: „Vidíš, už je to tu ako v Amerike, lovia gejev na ulici.“

Petra tento výrok mrzel, na druhý deň sa zaň ospravedlnil, ani mu nenapadlo, že by mohol mať pravdu. Štáb vo vnútrobloku premohla klaustrofóbia, spolupracovníci sa nevedeli rozhodnúť, či ďalej nakrúcať, najmä keď išlo o scénu, v ktorej vyvážajú mŕtvolu. Jedno dievča z tímu kedysi zažilo streľbu vo Francúzsku a s pripomenutím traumatickej udalosti dostalo panický záchvat. Dve hodiny nevedelo nič povedať a kamaráti ho odprevadili priamo do jeho bytu. Keďže zvuk vrtuľníka by štáb aj tak rušil, nakrúcanie v ten deň napokon zrušil. Jeho členovia a členky sa cítili

v nebezpečí, rozdelili sa teda do skupiniek a vzájomne sa odprevadili k autám. Na ulici sa cítili ešte horšie, strelca videli v každom okoloidúcom.

„Pán, ktorý nám prenajíma dobové autá, býva na Zámockej ulici a od susedov získal kamerový záznam, na ktorom sme potom videli streľbu. Kráčajúc po ulici som ďakoval bohu, že to u nás nie je ako v Amerike, kde každý druhý človek so sebou nosí zbraň.“ Scénu so sanitkou nakoniec štáb nakrútil inde a pre Petra má aj v hotovej forme zvláštne znepokojivú atmosféru.

Keď prechádzali hotelom, pani na recepcii ani netušila, že sa na vedľajšej ulici strieľalo.

*

„Pokúsim sa rozprávať chronologicky,“ prízvukuje Karolína niekoľko mesiacov po teroristickom útoku. Blíži sa jeho prvé výročie, a hoci ľudia za oknami kaviarne stále nosia kraťasy, vzduch je chladnejší a predznamenáva prichádzajúcu jeseň. Karolína navštevovala Tepláreň pravidelne, bola spolubývajúcou Juraja Vankuliča, jednej z obetí. Aj večer pred streľbou sedeli spolu v kuchyni, mali zlú náladu a rozprávali si morbidne vtipy.

Karolína v tom čase študovala na konzervatóriu a v stredu 12. októbra sa jej vyučovanie skončilo až okolo šiestej večer. Dostala správu od iného kamaráta, pýtal sa, či sa nestretnú v Teplárni. „Chvíľu mi neodpisoval, tak som sa ešte nechala zlákať spolužiačkou do blízkej krčmy na Panenskej ulici. Kamarát sa ozval až potom, aby sme sa stretli o siedmej.“

Jej spolužiačka mala problémy s priateľom. Začala sa opúšťať a Karolína nevedela, ako ukončiť rozhovor.

Kamarát okrem toho tiež avizoval, že sa s niekým zarožprával a bude meškať. Karolína niekedy krátko po siedmej využila moment, keď sa jej spolužiačka s niekým začala objímať, so všetkými v bare sa rozlúčila a vyrazila smerom k Teplárni.

Ulica sa končila starodávne pôsobiacimi kamennými schodmi, vystúpila nimi na Svoradovu. Pred ňou bolo ešte jedno podobné schodisko. Keď sa na ňom ocitla, začula zvuk pripomínajúci streľbu. „Hneď som sa na to pozrela racionálne, myslela som si, že to vyšlo z divadla umeleckej školy, že asi niečo skúšajú.“ Vystúpila po ďalších kamenných schodoch a ocitla sa na Zámockej. Videla Teplárneň a prekvapilo ju, keď zazrela niekoho ležať pred podnikom. „Myslela som si, že niekto opitý spadol, a nechápala som, prečo to nikto nerieši. Keď som sa priblížila, začala som rozoznávať Jurajove črty. Doteraz si nie som istá, či ležal tvárou nahor alebo nadol, mám zvláštnu spomienku, že som mu hľadela do tváre, ale nie som si istá.“

Okolo tela stálo niekoľko ľudí. Jeden volal na políciu, iný sa zdôveril, že videl chlapca v šiltovke, ako strieľal a potom sa rozbehol smerom, odkiaľ práve Karolína prišla.

„Stála som nad Jurajom, chcela som mu nejako pomôcť, videla som krv, no bála som sa ho čo i len dotknúť. Ak mal zranenie, mohla by som mu ublížiť. V jednej chvíli som sa pozerala do dverí Teplárne a desila som sa do nich vojsť, zrejme som si myslela, že sa tam skrýva strelec, hoci spätne som si to vyčítala. Možno keby som vošla, mohla som nejako upokojiť Radku.“

Stála a čakala na policajtov, po chvíli zavolala aj na linku zdravotnej služby 155. Pani v telefóne jej poradila, nech z miesta činu čo najskôr odíde. „Niečo ma tam však držalo. Zvláštno je, že som vôbec neregistrovala Matúša.“

Až neskôr, keď na internet unikla fotografia z miesta činu, som si uvedomila, že tam tiež ležal.“

Čoskoro prišli policajti a Karolína čakala, že jej zranenému kamarátovi poskytnú nejakú pomoc, napríklad umeľé dýchanie, no nespravili to. Vníмали, čo si ona hneď nepripustila. „Chcela som sa mu prihovoriť. Vedela som, že to je Juraj, lebo len nedávno si prefarbil vlasy a ešte som mu ich chválila.“ Medzitým jej prichádzali správy od zhrozených kamarátok a kamarátov, ktoré a ktorí vedeli, že chodila do Teplárne. *Si v pohode? Vieš, kto umrel?*

Bolo to absurdné. Stála predsa priamo tam. Na mieste činu.